

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 12C/117/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7521205567
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Hovančáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2021:7521205567.1

Uznesenie

Okresný súd Košice - okolie v spore navrhovateľky: V. Y., T.. XX.XX.XXXX, H. H. XXX proti odporcovi: N. C., T.. X.XX.XXXX, H. G. XXXX/XX, I., o nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti týkajúcej sa návrhu, aby súd odporcovi N. C.Y. uložil zákaz vstupovať dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba V. Y., vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivý z násilia, integrita alebo duševná integrita môže byť takýmto konaním ohrozená o d m i e t a.

II. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti týkajúcej sa návrhu, aby súd odporcovi N. C. uložil zákaz sa na určenú vzdialenosť nepribližovať alebo iba obmedzene približovať k osobe V. Y., ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jeho konaním ohrozená z a m i e t a.

III. Odporcovi náhradu trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručeným Okresnému súdu Košice - okolie (ďalej len „súd“) dňa 13.9.2021 o 11.03 hod. domáhala, aby (I.) súd odporcovi N. C. uložil zákaz vstupovať dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba V. Y., vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivý z násilia, integrita alebo duševná integrita môže byť takýmto konaním ohrozená; aby (II.) súd odporcovi N. C.Y. uložil zákaz sa na určenú vzdialenosť nepribližovať alebo iba obmedzene približovať k osobe V. Y., ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jeho konaním ohrozená.

2. Návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že voči odporcovi podala (prvý) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia už dňa 23.4.2021, konanie o ktorom bolo vedené pred Okresným súdom Košice - okolie pod sp.zn. 14C/39/2021, ktorý návrh však navrhovateľka vzala späť s odôvodnením, že odporca sľúbil jej a jej rodine, že jej nemá v úmysle ublížiť ani ju prenasledovať a v pokoji odíde z jej života, že má kde ísť, nakoľko je úspešný podnikateľ a s ex manželkou vlastní rodinný dom v I.. Uviedla, že následne odcestovala spolu so svojim 15-ročným synom do Británie, pričom napriek oslobodeniu sa od odporcu musela riešiť a dodnes rieši sedenia s psychiatickom, ktorý sa venuje obetiam postihnutým vo vzťahu s partnerom, ktorý trpí poruchou osobnosti „sociopatiou“, ktorou trpí aj odporca a tiež ďalšími poruchami ako sú potlačená agresivita a depresia. Uviedla, že odporcovi naposledy po úraze na stavbe, ktorý utrpel dňa 6.11.2020 bolo po prepustení z nemocnice odporúčané, aby navštívil psychiatriu. V tom čase, keďže bol zranený sa o odporcu starala, svoj strach z odporcu prekonala až v apríli 2021, kedy sa s odporcom definitívne rozišla. Odporca aj napriek prísľubu, že ju nebude „motáť“ a prenasledovať, ju však naďalej „motá“, klame a tlačí na ňu, aby sa stretli. Uviedla, že je veľmi citlivá, neváha pomôcť komukoľvek, zároveň sa nevie hnevať a dusiť v sebe zlosť, čo odporca využíva a vytvára na ňu tlaky. Spolužitie s odporcom, utekanie do zahraničia ako aj následné vyvolávanie spôsobilo zhoršenie zdravotného stavu aj jej syna, ktorý mal stres, dlhodobé hnačky až zápal čreva, následkom čoho musel byť operovaný. Po návrate na Slovensko sa s odporcom stretla z dôvodu, že potrebovala doriešiť auto, ktoré patrilo firme odporcu a ktoré používala navrhovateľka. Odporca prekrútil ich ústnu dohodu a trval na tom, aby mu auto vrátila. Najnovšie odporca trvá tiež na tom, že mu navrhovateľka dlhuje peniaze z predaného domu, ktorý bol vo výlučnom vlastníctve navrhovateľky, čo je podľa navrhovateľky ďalší ťah odporcu

ako jej znepríjemňovať život. Uviedla, že má veľkú obavu i strach, pretože odporca na ňu tlačí pod zámienkou akú má adresu kvôli doručeniu pošty od právnicka a vyhráža sa jej súdmi a naďalej vyvíja tlak na jej život. Odporca pritom nevie, kde teraz býva a navrhovateľka sa bojí nahlásiť zmenu bývania inštitúciám, aby sa to odporca nedozvedel a nesledoval ju. Uviedla, že jej nová adresa je C. XX, Y.. Odporca jej dňa 9.9.2021 napísal SMS, že vie jej adresu, od ktorého momentu má veľký strach. Uviedla, že dňa 3.9.2021 jej bolo pred blokom vykradnuté zaparkované auto, pričom bola privolaná aj hliadka. Uviedla, že v žiadnom prípade nechce z tohto činu obviniť odporcu, avšak po všetkých tých rokoch s odporcom si ona ako aj jej syn nesú pocit traumy, strachu a paniky, pričom v ten deň jej odporca poslal aj zvláštnu sms ako by bol bez zmyslov, na preukázanie čoho predložila k návrhu aj fotodokumentáciu sms komunikácie s odporcom. Uviedla, že odporca je nevyspytateľný, agresívny, keď si vypije a zároveň má vážny zdravotný stav, veľakrát bol agresívny aj za triezva a napadol navrhovateľku fyzicky (kusance, modriny, ako dôkaz lásky zjedol pred ňou a synom živú dáždovku, pri šoférovaní navrhovateľke lial vodu na hlavu, úder do spánku, zlomený nos). Uviedla, že lekárske správy o ošetrení predložila navrhovateľka k (prvému) návrhu zo dňa 23.4.2021, vrámci ktorých predložila súdu aj zdravotný záznam navrhovateľky od psychiatricky I.. I., v ktorom lekárka odporúčala „zákaz styku a priblíženia sa“ s odporcom. Na základe uvedeného navrhla, aby súd jej návrhu vyhovel z dôvodu, že jej psychika a psychika jej syna zažíva strachy bytia na Slovensku, či žitia a pohybovania sa v meste bez strachu.

3. K návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľka pripojila prepúšťacu správu z Detskej fakultnej nemocnice Košice zo dňa 25.7.2021, lekársku správu Detskej fakultnej nemocnice Košice zo dňa 10.8.2021, potvrdenie Obvodného oddelenia PZ Košice - Západ zo dňa 3.9.2021 o vykonaní ústneho oznámenia o vlámaní do vozidla zn. Škoda Octavia s EČV Y. XXXFP a fotodokumentáciu sms komunikácie zo dňa 3.9.2021 s N. C..

4. Z prepúšťacej správy z Detskej fakultnej nemocnice Košice zo dňa 25.7.2021 a z lekárskej správy z Detskej fakultnej nemocnice Košice zo dňa 10.8.2021 vyplýva, že maloletý K. G. Y. bol prijatý na detské infekčné oddelenie s pozitívnou cestovateľskou anamnézou pre takmer mesiac trvajúce hnačkovité stolice, bolesti brucha, podozrenie pre Crohnovu chorobu.

5. Z potvrdenia o vykonaní ústneho oznámenia o vlámaní do vozidla zn. Škoda Octavia s EČV Y. XXXFP vyplýva, že sa týka krádeže autorádia s navigáciou a čiernej vesty s kapucňou zo dňa 3.9.2021 na ul. C. D. Y..

6. Z pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Košice - okolie sp.zn. 14C/39/2021 sa súd oboznámil s lekárskeým nálezom psychiatra I.. Z. I. zo dňa 21.4.2021, z ktorého o.i. vyplýva, že navrhovateľka má trápenie s partnerom, opil sa a napadol exmanželkinho priateľa, bojí sa, že jej alebo synovi ublíži, prosí ho, aby odišiel.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 325 ods. 2 písm. e/ CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia.

10. Podľa § 325 ods. 2 písm. h/ CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1, 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

12. Podľa § 132 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

13. Podľa § 327 CSP, ak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahuje predpísané náležitosti alebo je nezrozumiteľný, alebo je neurčitý, súd taký návrh odmietne, ak ide o také vady, ktoré bránia pokračovaniu v konaní, ustanovenia o odstraňovaní vád podania sa nepoužijú.

14. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

15. Neodkladné opatrenie je základným opatrením súdu, ktorým sa upravujú (predbežne alebo aj trvale) pomery sporových strán, ak ide o stav, ktorý neznesie odklad. Vychádzajúc zo zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ust. § 325 ods. 1 CSP je neodkladné opatrenie prípustné a opodstatnené vtedy, ak: a) sa tvrdí a osvedčí existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, ktorý si vyžaduje bezodkladnú úpravu pomerov strán alebo ak je daná obava z ohrozenia exekúcie (kumulácia nie je vylúčená), b) uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), c) navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, d) právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality), a e) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP). Pretože pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, z tohto dôvodu súd nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia (vo veci samej). Súd rozhoduje spravidla len na základe listín predložených navrhovateľom neodkladného opatrenia, bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Inak postupuje iba vo výnimočných a odôvodnených prípadoch (§ 329 CSP). Riadne dokazovanie v zmysle ust. § 185 a nasl. CSP súd nevykonáva a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené. Z povahy veci vyplýva, že zjavne neodôvodnenému alebo neexistujúcemu nároku nemožno prostredníctvom neodkladného opatrenia poskytnúť ochranu, a preto v návrhu musí navrhovateľ opísať tiež skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Zákonná požiadavka hodnoverného osvedčenia dôvodnosti a trvania chráneného nároku oproti potrebe (len) osvedčenia ostatných právne významných skutočností vychádza z predpokladu, že dôvodnosť nároku vo veci samej je navrhovateľ spôsobilý osvedčiť jednoduchšie a hodnovernejšie ako potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo ohrozenie exekúcie. Z toho je možné vyvodiť, že súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie, ak sa mu na základe predbežného právneho posúdenia nárok vo veci samej javí ako nedôvodný. Hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku predpokladá jasné určité a zrozumiteľné skutkové tvrdenia navrhovateľa, predloženie dostupných listinných dôkazov a elementárnu právnu argumentáciu, z ktorých možno vyvodiť záver o vysokej pravdepodobnosti, že chránený nárok je dôvodný a trvá. Alebo inak povedané, hodnoverné osvedčenie nároku vo veci samej musí na strane súdu viesť k záveru, že miera pravdepodobnosti vyhovenia žalobe je v danom štádiu konania vyššia, než pravdepodobnosť jej zamietnutia (por. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, s 1540, str. 1108). Pred nariadením neodkladného opatrenia musí súd zároveň zvážiť, či v dôsledku tohto sa nevytvorí nezvratný (nenapraviteľný) stav v právnych vzťahoch medzi stranami sporu a či zásah do práv dotknutej strany sporu je primeraný žalobcom osvedčenému porušeniu jeho práv a právom chránených záujmov v súlade s princípom proporcionality.

16. V posudzovanom prípade sa navrhovateľka podaným návrhom domáha jednak nariadenia neodkladného opatrenia, aby súd odporcovi uložil zákaz vstupovať dočasne do domu alebo bytu, v ktorom navrhovateľka býva (§ 325 ods. 2 písm. e/ CSP) a zároveň, aby súd uložil odporcovi zákaz sa na určenú vzdialenosť približovať alebo iba obmedzene približovať k navrhovateľke (§ 325 ods. 2 písm. h/ CSP).

17. Pokiaľ ide o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e/ CSP), jeho účelom je eliminovať kontakt páchatel'a domáceho násillia alebo osoby dôvodne podozrivej z takéhoto skutku s jeho obeťou, kedy neodkladným opatrením možno osobe, voči ktorej návrh smeruje uložiť, aby dočasne nevstupovala do domu alebo bytu, v ktorom chránená osoba býva. Z formálneho hľadiska nemusí pritom ísť o dom alebo byt na adrese, ktorá je evidovaná ako adresa trvalého, resp. prechodného pobytu chránenej osoby, ale rozhodujúci je faktický stav užívania obydlia za účelom bývania. Aby petit navrhovaného neodkladného opatrenia bol v takomto prípade vykonateľný, je nevyhnutne potrebné špecifikovať nehnuteľnosť - (obydlie) vo vzťahu ku ktorej má súd navrhované nariadiť neodkladné opatrenie nariadiť.

18. V tejto súvislosti súd poukazuje na vadu podaného návrhu v časti, v ktorej sa navrhovateľka domáha uloženia zákazu odporcovi vstupovať dočasne do domu alebo bytu, v ktorom navrhovateľka býva, keďže navrhovateľka v petite neodkladného opatrenia neuviedla resp. neoznačila nehnuteľnosť uloženia zákazu vstupu do ktorej zo strany odporcu sa podaným návrhom domáha.

19. V predmetnom podaní navrhovateľky teda absentuje určitý, jasný, zrozumiteľný a predovšetkým vykonateľný petit neodkladného opatrenia, ako jedna z podstatných náležitostí návrhu neodkladného

opatrenia, a to tým, že navrhovateľka riadne nešpecifikovala nehnuteľnosť, vo vzťahu ku ktorej má súd neodkladné opatrenie nariadiť.

20. Keďže návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nespĺňa kritéria podania vo veci samej a trpí vadami, ktoré bránia súdu, aby pokračoval v konaní (absencia určitého a zrozumiteľného petitu), súd nemal inú možnosť ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v tejto časti odmietnuť. Rozhodol tak bez toho, aby navrhovateľku pred odmietnutím vyzval na doplnenie, resp. opravu návrhu, keďže ustanovenia o odstraňovaní väd nebolo možné použiť.

21. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP obdobne ako pri nariaďovaní neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP musí mať súd za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje a dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje výlučne samotného navrhovateľa. Navrhovateľ musí hodnoverne osvedčiť, že jeho osobná integrita vykazuje znaky fyzického, či psychického násillia. Preto odhliadnuc od vyššie uvedeného pokiaľ by nehnuteľnosťou (obydlím), na ktorú by sa malo navrhované neodkladné opatrenie vzťahovať, mala byť súčasná adresa obydllia navrhovateľky (zrejme C. XX, Y.), je nutné poznamenať, že z tvrdení navrhovateľky vyplýva, že odporca s navrhovateľkou a jej maloletým synom na uvedenej adrese nebýva a navrhovateľka okrem samotného tvrdenia o tom, že odporca jej oznámil, že vie kde býva, a tvrdenia, že má podozrenie, že odporca sa vlámal do jej auta zaparkovaného na adrese, kde býva, navrhovateľka žiadnym spôsobom neosvedčila, že by ju odporca v jej súčasnom obydlí ohrozoval, alebo do jej obydllia vôbec snažil dostať a nejako ju pri tom ohrozil. To znamená, že aj v prípade, že by súd návrh neodkladného opatrenia trpiaceho vadami v tejto časti neodmietol, nie je splnená podmienka pre nariadenie neodkladného opatrenia nariadenia - neodkladnosť úpravy pomerov medzi účastníkmi a zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu ich postavenia.

22. Pokiaľ ide o základné predpoklady návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v časti navrhovaného uloženia zákazu odporcovi približovať sa k navrhovateľke na určitú vzdialenosť, podľa posúdenia súdu navrhovateľka žiadnym spôsobom neosvedčila ani nepreukázala takú intenzitu, resp. frekvenciu správania sa odporcu, z ktorého by v súčasnej dobe vyplývala bezprostredná hrozba ujmy na právach navrhovateľky a z toho vyplývajúca potreba urýchlenej a neodkladnej úpravy pomerov strán sporu takým rozhodnutím súdu, akým je neodkladné opatrenie, zakazujúce odporcovi priblížiť sa k navrhovateľke. Pre zákaz približovania sa k osobe je potrebná intenzita konania hraničiaca s trestným činom, prípadne opakované menej závažné správanie sa odporcu. Z tvrdení, ktoré navrhovateľka uviedla vo svojom návrhu nevyplývalo, že by ju odporca fyzicky alebo psychicky ohrozoval, že by sa snažil dostať do jej blízkosti a nejako ju pritom ohrozil. Tvrdenia navrhovateľky, že vo vzťahu s odporcom je podrobovaná stresu, strachu a traumy sú neurčité a nekonkrétne a ničím nepreukázané. Vo vzťahu k predloženému dôkazu - správy z vyšetrenia maloletého syna navrhovateľky v Detskej fakultnej nemocnici Y. zo dňa 25.7.2021 a 10.8.2021, aj keby súd pripustil, že príčinou zdravotných ťažkosti syna navrhovateľky by mohol byť stres zo správania sa odporcu, uvedené (samo osebe, bez ďalšieho) možno len ťažko považovať za dôkaz preukazujúci zásah do osobnej integrity navrhovateľky (a jej maloletého syna) tak ako to vyžaduje zákonná úprava pre dôvodnosť nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia.

23. Navrhovateľka žiadnym spôsobom neosvedčila, že odporca v súčasnej dobe skutočne koná tak, že jej tým bezprostredne hrozí ujma. Potreba okamžitej úpravy pomerov medzi navrhovateľkou a odporcom nebola preukázaná. Z uvedených dôvodov súd návrh na uloženie povinnosti odporcovi, aby sa nepribližoval k navrhovateľke zamietol.

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. O náhrade trov konania o neodkladnom opatrení súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Súd návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia sčasti odmietol a sčasti zamietol. Úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice - okolie písomne v troch vyhotoveniach (§ 357 písm. d/, m/ CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a spisovej značky konania (§127 CSP.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.